

Független
Diákparlament

JAVASLAT- CSOMAG

2017/2018-as
T A N É V

Előszó

A Független Diákszövetség, Magyarország egyetlen önszerveződő, a mindenkor pártpolitikától mentes, demokratikusan választott és működő, reprezentatív diák-érdekképviselete 2014-ben kezdte meg működését. Célja a teljes magyar diákság képviselete a mindenkor oktatási döntéshozók és a magyar társadalom irányába.

Emellett fontos szerepet tölt be a jövő generációjának demokratikus oktatásában fórumot biztosítva és kulturált párbeszédet kialakítva a diákok között. Négy legfontosabb alapértékünk a részvétel, az esélyegyenlőség, a transzparencia és a szolidaritás. Ezek mentén határozzuk

meg tevékenységünket és ezeknek az értékeknek az érvényesítésére törekszünk munkánkkal is.

A plénum minden évben általános, közvetlen, arányos és titkos online választással alakul meg. Ez a testület alkotja a Független Diákszövetség legfőbb döntéshozó szervét, amely az őszi plenáris ülés alkalmával bizottságokra tagolódik. Idén nyolc bizottság alakult: Szociális Bizottság, Diákok Általános Helyzete Bizottság, Diákérvényesítési Bizottság, Diákérvényesítésért Bizottság, Nyelvtanítás Bizottság, Lehetőségek a Jövőre Bizottság, Alternatív Oktatás Bizottság, Tanításmódszertani Bizottság. A bizottságokban folyó

munka legfontosabb célja a javaslatok kidolgozása, amelyek javaslatcsomagba kerüléséről a tavaszi plenáris ülés során a plénum dönt.

Ennek eredményeképpen elkészül a Független Diákszövetség éves javaslatcsomagja, amelyet eljuttatunk az Emberi Erőforrások Minisztériumához érdemi választ várva felvetéseinkre. Amennyiben erre nem kerül sor, a szervezet a nyomásgyakorlás különböző módjaihoz folyamodik a magyar diákság érdekében védelmében.

Kormos Kriszta
szóvivő

Szociális Bizottság

A Szociális Bizottság legfőbb célja az, hogy rámutasson a magyar társadalom már évtizedek óta eszkalálódó egyenlőtlenségére, valamint ehhez kapcsolódóan az oktatási rendszer szelektív mivoltára. Hiszen mi lehetne jobb eszköze a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésének mint maga az oktatás? Gyökeres és konzekvens átalakításokra van szükség. Ezért vettünk át jól működő és megalapozott nemzetközi példákat olyan országoktól, ahol a társadalmi mobilitást erősítő oktatási rendszer működik.

Szuhányi Levente, bizottsági koordinátor

- 1) Minden középiskola és általános iskola módosítsa a szülői igazolások rendszerét, és a szülők napok helyett tanórákról kérhessék ki gyermekeiket. Az igazolható órák számát félévente a heti tanóraszám átlagának háromszorosában határozzák meg (tört-szám esetén a matematikai kerekítés szabályai élnek)!

Indoklás: A jelenleg is életben lévő rendszer, mely szerint a szülők egy félévben csak három napot igazolhatnak gyermekük számára, teljesen ésszerűtlen, hiszen a szülői igazolások rendszerének alapvetése az lenne, hogy esetlegesen váratlan vagy más (pl. orvosi) igazolással nem elismertethető hiányzás esetén lehessen felhasználni azokat, amely így háromszori, esetleg csak napszakra vagy napszak egy részére vonatkozó hiányzás esetén teljesen elvész.

- 2) Főképp az elzárt településeken, a vidéki és agglomerációs régiókban az iskolafenntartók egyeztessenek a tömegközlekedési vállalatokkal! A menetrend kialakításánál legyenek tekintettel a diákok utazási szokásaira!

Indoklás: Hazánkban ma számos olyan vidéki település található, amelyek szinte a világtól elzárva működnek. Így az is előfordulhat, hogy a településen sem iskola, sem tanoda nincs, így az ott lakó gyermekek számára az iskolába járás valamilyen tömegközlekedési eszköz használatba vételével történik. Azonban számos esetben ez szinte lehetetlen vagy nagyban nehezített azáltal, hogy a menetrendek nem igazodnak utazási szokásaikhoz, az iskola tanítási rendjéhez. Ugyanez érvényes a nagyvárosok agglomerációs régióira is.

- 3) Az önkormányzatoknak központilag biztosítsák a megfelelő forrásokat a helyi buszjáratok társfinanszírozására, melyek az előző ponttal együtt a diákok iskolába-járását segítenék!

Indoklás: Az ezt megelőző pontban említett javaslat feltételezi, hogy a tömegközlekedési vállalatok menetrend-átszervezése anyagi kieséssel járna, így az ebben érdekelt önkormányzatoknak lehetősége nyílna ezt a kiesett összeget pótolni.

- 4) A felzárkóztatás érdekében biztosítsák a forrásokat az iskolák számára, hogy utazási támogatást nyújthassanak a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára!

Indoklás: Számos olyan helyzet is előfordulhat, amikor a diákok kénytelenek lakóhelyüktől messze folytatni tanulmányaikat, azonban ennek utazási költsége sokszor meghaladja anyagi lehetőségeiket.

- 5) Adják meg a jogot a középiskoláknak, hogy a hosszútávú kimagasló tanulmányi eredményekre, valamint a mutatott jó képességekre és készségekre való tekintettel többletpontokat nyújthassanak meghatározott számú diákjaiknak. Legyen ez az általános- és középiskolai ajánlás rendszere!

Indoklás: A jelenlegi rendszer csupán a diák középiskolai tanulmányainak és eredményeinek csak egy szeletét emeli ki. Ez a pont ehhez igazodva, mintegy „pluszként” szolgálva javasol egy alternatívát, amely a vitt pontokon túlmutatva szolgál információval az adott diákról.

- 6) Tankötelezettségi korhatár visszaállítása 18 évre. (Vagy a középfokú végzettség megszerzéséig legyen a tankötelezettség.)

Indoklás: A javaslat azon része, mely szerint állítsák vissza a tankötelezettség korhatárát 18 évre, magától értetődő követelés, hiszen az iskolai lemorzsolódók számának növekedése ugyan nem egyedüli okozója, de igen jelentős faktor. A javaslat második része, mely szerint kössék a tankötelezettség korhatárát középfokú végzettséghez, pedig azt igyekszik megvalósítani, mely szerint folyamatosan növelünk kell a társadalom egészében a középfokú, valamint felsőfokú végzettséggel rendelkezők számát. Ezekkel az intézkedésekkel ez nagy valószínűséggel biztosított lenne. Ennek rendszere a szakemberek és döntéshozók keze nyomán válhat teljessé.

- 7) Lemorzsolódással fenyegetett diákok és családjaik számára szükséges tudatosítani azt, hogy az oktatás hosszútávú befektetés és a társadalmi mobilizáció legfőbb eszköze. Valósuljon meg ez személyiség és közösség fejlesztő foglalkozásokon!

Indoklás: Hazánkban jelenleg igen nagy problémát okoz a szegény - sokszor iskolázatlan - társadalmi rétegek körében, hogy napról napra élnek, a társadalombiztosítás alrendszerain keresztül allokált juttatások segítségével. (Sokszor fontosabb az otthon maradó, otthon besegítő gyermek.) Ezen egyének - számukra sokszor lehetetlennek tűnő - helyzetéből az egyetlen kitérési lehetőség az oktatás, azonban ez az üzenet számukra nem jut el. Ez a ponthoz kapcsolt példákban bemutatott foglalkozások keretében valósulhatna meg.

- 8) A legmagasabb, akár kormányzati szinten is társadalmi párbeszédet indítsanak a pályaorientáció és szociális felzárkóztatás témájában.

Magyarázat: Ez a javaslat az előző pontunk kiegészítéseként szolgál.

- 9) A pályaorientáció tudatosítását már az általános iskolák felsőtagozatán-is kezdjék meg. (Induljon ez a legszélesebb, legáltalánosabb tájékoztatás keretein belül, majd folyamatosan haladjon a személyes érdeklődés irányába.)

Indoklás: Általános tapasztalat, hogy a magyar oktatási rendszerben tanuló diákok sokszor még az utolsó előtti pillanatban sem tudják, hogyan válasszanak maguknak felsőoktatási intézményt. Azonban ennél még általánosabb az a probléma, hogy sok diák még a középiskolai tanulmányai során vet gátat a további tanulmányainak azáltal, hogy rosszul választ iskolatípust vagy fakultációt stb. Ennek okai azonban a tudatosságban keresendők, amelyet a minél előbbi részletes tájékoztatással, a megfelelő intézményrendszer kialakítása mellett, megelőzhetőnek tartunk.

- 10)** Az előző pontban említett pályorientációs foglalkozások az adott pályán kompetens tanácsadó/személy jelenlétében valósuljanak meg.

Magyarázat: Az előző ponttal összhangban értelmezendő.

- 11)** Minden általános és középiskolában álljon a diákok rendelkezésére pszichológusi segítség lehetősége.

Indoklás: Nem kimondott a magyar, de köztudottan minden oktatási rendszer valamiféle terhet ró a diákokra. Ezen terhek és az általuk okozott esetleges lelki sérülések, szorongás, depresszió stb. enyhítésére hivatott iskolapszichológusi segítség azonban nem minden oktatási intézményben áll rendelkezésre vagy nem a megfelelő módon biztosított.

- 12)** A közösségi szolgálatot rögzítő szerződés felei az eddigi rendszerrel szemben ne az iskolák (és szervezetek), hanem a fenntartó (és szervezetek) legyenek!

Cél: Szélesíteni a diákok lehetőségeit, valamint könnyíteni a rendszer adminisztrációs terheit azzal, hogy a közösségi szolgálatot igazoló szervezetnek csak a fenntartóval kelljen szerződésben állnia, ne több, különböző iskolával.

Kifejtés: A fenntartó vezessen nyilvántartást az összes szerződésben álló szervezetről, mely listáját eljuttatja az adott fenntartó alá tartozó diákokhoz, akik szabadon választhatnak a listáról.

- 13)** Komprehenzív iskolarendszer kialakítása (6-3-3-as felosztás, 10+2-es felosztás).

Kifejtés: A fejlett országokban ma már alig találunk a miénkhez hasonló, azaz nyolc évfolyamos általános iskolára épülő struktúrát. Ez nem véletlen, hiszen a hazai megoldás rendkívüli módon felerősíti az egyébként is igen szelektív magyar oktatási rendszer negatív hatásait. A javaslat természetesen a felmenő rendszerben és széleskörű szakmai konzultációt és társadalmi diskurzust megelőzően értendő.

- 14)** Ingyenesség. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítsák az oktatás teljes ingyenességét, kizárva MINDEN esetleges hátráltató tényezőt.

Kifejtés: Ami talán magyarázatra szorul a javaslat kapcsán, a közoktatás teljes ingyenességét megvalósító, minden esetleges hátráltató tényezőt kizáró finanszírozási rendszer. Értjük ez alatt azokat a faktorokat, amelyek olykor „csupán” járulékos költségként, de mégis megoldhatatlan problémaként jelentkeznek, mint az étkeztetés, tankönyvek, tanszerek, egyéb eszközök, kirándulások, táborok költségei stb.

- 15)** Számukra (HH, HHH) tanulmányi ösztöndíjrendszer kiterjesztése minden típusú közép fokú oktatási intézményben.

Kifejtés: Ezen javaslat a 7. (a család „vérkeringéséből” kikerülő gyermek akár saját maga ellátására elegendő összeget) és a 14. javaslatban foglaltakkal összhangban értendő.

- 16)** Infrastrukturális fejlettség. Minden egyes oktatási intézményben a 21. századnak és a nemzetközi szintnek megfelelő IKT eszközök alkalmazása már az általános iskolától a mindennapokban.

Kifejtés: Ismeretes, hogy hazánkban évek óta folyamatosan fejlődik az iskolák infokommunikációs taneszközökkel való ellátottsága, valamint a közeljövőben beinduló Digitális Jóléti Program keretein belül ez ki is teljeseedik országos szinten. Ezen javaslat nem is a program érdemeit vonja kétségbe, annál inkább tényleges és hatékony megvalósulását. Fontos kérdés még: miként fog ez illeszkedni Magyarország más tekintetben elavult oktatási rendszerébe?

- 17)** A szakképzés átalakítása. A nemzetközi trendet követve az elválasztó modell használata, amely növeli a közismereti tanulmányok mértékét és későbbre tolja a szakmaválasztás időpontját.

Indoklás: Bármilyen modell is valósuljon meg, az egységes általános képzés és a szakképzés egymáshoz való viszonyát át kell gondolni. A fent említett modell azt a problémát hivatott kiküszöbölni, mely szerint a minél korábbi szakmaválasztás, valamint a közismereti tananyag csökkentése nagyon nagy mértékben lehetetleníti el a diák további átjárását a különböző oktatási szintek között.

- 18)** Az SNI-s és BTMN-es tanulóakra vonatkozó szabályozás felülvizsgálata és oktatásukhoz a megfelelő feltételek biztosítása. (Gyógypedagógusok, módszertan, infrastruktúra).

Indoklás: A jelenlegi - inkább hírhedt, mint híres - szabályozás, ugyan a szakma kérésére született, azonban megvalósítása minden téren nélkülözötte a konzekvenciát, hiszen a megfelelő intézményi, személyi és szakmai feltételek nem állnak rendelkezésre.

- 19)** Tehetséggondozó programok folyamatos felülvizsgálata hatástanulmányok mentén.

Kifejtés: A hazai tehetséggondozó programok alapvető elveik hibásak, hiszen csupán tovább növelik az intézményi diszkriminációt, ezzel is erősítve a hazai rendszer

szelektív mivoltát. Emellett nemzetközi viszonylatban is hatástalanok: a hazai legjobb tanulók tanulmányi eredményei messze elmaradnak a relatíve hozzájuk mért más országok legjobb tanulók tanulmányi eredményeitől.

20) Valós vagyoni és szociális helyzet vizsgálata a kollégiumi felvételinél.

Indoklás: A hazai középfokú vagy felsőoktatási intézmények esetében a hozzájuk tartozó kollégiumok állapota lesújtó, valamint az oda való bekerülés kritériumai könnyen kijátszhatók. Így a méltányosság alapelve egyáltalán nem érvényesül, sőt, éppen a fordítottja érvényesül.

21) Javasoljuk a tanoda pályázatok kiterjesztését sokkal kedvezőbb feltételekkel.

Indoklás: A tanodák kiválóan teljesítenek azon tanulók segítségével, akiknek sem a család, sem az iskola nem biztosít erre megfelelő közeget. Javasoljuk számuk és finanszírozásuk növelését.

22) Legyen a köznevelési törvénynek kiemelt része az iskolák akadálymentesítése!

Indoklás: Az esélyegyenlőség egyik alapvető feltétele az iskolához való egyenlő hozzáférés biztosítása minden tanuló számára. A sajátos nevelési igényű tanulók számára azonban ez számos intézményben nem, vagy csak hézagosan megoldott.

23) Javasoljuk, hogy az érzékenyítő programok szerves részét képezzék az oktatásnak.

Indoklás: Jelenleg a diákokat az iskolarendszer nem készíti fel arra, hogy a bármilyen testi vagy szellemi fogyatékossgal élő embertársainkkal hogyan tudnak a számukra legmegfelelőbb módon kommunikálni és foglalkozni, miközben az oktatásnak komoly hangsúlyt kellene fektetnie erre.

24) Legyen minden iskolában (pl. a könyvtárában) szünetekben is elérhető, korszerű számítógéppark a diákok számára, és legyen megoldott a szélessávú internet elérés is!

Indoklás: Akár az internet hozzáféréssel rendelkező háztartások számát, akár a számítógéppel rendelkező háztartások számát nézzük Magyarország elmarad a Európai Unió átlagtól és a versenytársak számadataitól egyaránt. Ezzel az intézkedéssel méréselhető lenne a családi háttérből adódó iskolai egyenlőtlenség.

Diákok Általános Helyzete Bizottság

Bizottságunk célja a diákságra nehezedő túlterheltség redukálása, így több szabadidőhöz juthatnak a fiatalok. Emellett célunk még az iskolai közérzet javítása, a tanár-diák kapcsolat fejlesztése, illetve a menza minőségének a javítása.

Babics Máté, bizottsági koordinátor

- 25)** Állami iskolákban etika helyett vezessenek be életvitel tantárgyat, ami magába foglalja a KRESZ alapszintű oktatását, a pénzügyeket, az elsősegélyt, a családi életre nevelést és a politikai alapismereteket is.

Indoklás: Az életre felkészültebb, számos helyzetben helytálló fiatalokra van szükség.-Ezen ismeretek hiányában hátránnyal kerülnek ki a diákok a közoktatási intézményekből.

- 26)** Állami iskolákban legyen fakultatív a hittan és az erkölcsstan!

Indoklás: A jelenlegi rendszer minden szereplő számára kedvezőtlen. Hátrányt jelent az egyházaknak, hiszen rendkívül nehézkes megszervezni a hittanoktatást az órarendekhez igazítva, emellett ellehetetleníti a plébániai közösségeket¹ is. A diákok számára ugyancsak hátrányt jelent, hiszen őket megbélyegzi, világnézet szerint szétosztja.

Kiegészítő javaslat: A kötelező hit- és erkölcsstan óra helyett legyen egy objektív, a különböző világnézeteket, így az összes, világviszonylatban jelentős vallást, továbbá az ateizmust és az agnoszticizmust egyenrangúan, mint lehetséges világnézeti opciókat ismertető óra!

- 27)** A készségtantárgyakat szakkörösítsék a középiskola utolsó két évében!

Indoklás: A középiskola utolsó két évében a hangsúly az egyén jövőjét megalapozó céltantárgyakra kerül, annak érdekében, hogy minél nagyobb óraszámokban legyenek elérhetőek ezek. A készségtantárgyakra szükség van, ám azoknak, akik ezeket a készségeket szándékozzák tovább kamatoztatni, fel tudják venni azokat választható tantárgyként.

- 28)** A természettudományos tantárgyakat helyezték 9. illetve 10. évfolyamokra, redukálják kétéves szintre, további évfolyamokon legyenek fakultatívak!

Indoklás: A túlterheltséghez hozzájárul részben a biológia utolsó év végéig hosszabított oktatása, azonban a kétéves szintre való redukálással a diákok a saját

¹ Hodász András katolikus pap a *777 blog* egyik rendezvényén például ezt mondta: „Amióta bevezettük a hitoktatást az iskolában, megszűntek a plébániai hittanok. Alig járnak elsőáldozásra. 4-5 gyerek van nálunk a plébánián, pedig mi 37 ezres plébánia vagyunk.”

céltantárgyaikra több időt tudnának fordítani, az ezen tantárgyak iránt érdeklődők fakultációként fel tudják venni.

- 29)** A heti óraszámot maximalizálják 30 órára a közép- és 25 az általános iskolában, és ne kezdődjön a tanítás 8 óránál korábban!

Indoklás: Jelenleg egy középiskolás tanulónak akár több mint 40 órája is lehet hente, ami az egyéb iskolán kívüli foglalkozásokkal, valamint az otthoni tanulással és felkészüléssel együttvéve jelentősen meghaladja egy átlagos felnőtt jogszabályban meghatározott 40 órás munkahetét. A mennyiség helyett a minőségre kellene nagyobb hangsúlyt fektetni a tananyag csökkentésével és átstrukturálásával.

- 30)** Általános iskolákban kiscsoportos, interaktívabb oktatást vezessenek be!

Indoklás: Az interaktívabb oktatással a diákokat az órán való részvételre és a kooperatív készségek fejlesztésére lehetne motiválni.

- 31)** A szakgimnáziumokban növeljék a szakmai órák számát, ehhez mérten csökkentsék a nem érettségi tantárgyak számát!

Indoklás: A szakgimnazisták órarendjébe ne kerüljön az érettségi, illetve a jövő szögéből irreleváns tantárgy. A szakmai órák számának növelésével jobban lehetne biztosítani az eredményes felkészülést a szakmai érettségire.

- 32)** A szakgimnáziumokban fektessenek több hangsúlyt a gyakorlati órákra!

Indoklás: A későbbiekben alkalmazható gyakorlati készségeket fejlesztő gyakorlati órákra nagyobb hangsúlyt kell tenni a szakgimnáziumi években.

- 33)** A heti 5 testnevelés órát csökkentsék le heti 3 órára!

Indoklás: A testnevelés órák redukálásával a túlterheltségen szintén lehetne csökkenteni, emellett számos intézményben nem képesek biztosítani az óra szakszerű és biztonságos megtartásához szükséges helyiséget és felszerelést minden osztály számára.

- 34)** Csökkentsék a lexikális tananyag mennyiségét!

Indoklás: A 21.századi életben már korántsem tölt be olyan kulcsfontosságú szerepet a lexikális tudás, mint az előző században. A modern eszközöknek (okostelefon, internet) köszönhetően pillanatok alatt pótolható tudásról beszélünk. Ehelyett gyakorlatiasabb oktatásra van szükség.

- 35)** A dolgozatokat és témazárókat korlátozzák napi 1 témazáróra és 1 röpdolgozatra, vagy napi 2 röpdolgozatra, egy héttel előbb jelentsék be a témazárókat!

Indoklás: A magyar diákok számos alkalommal tapasztalják, hogy nem képesek a következő napi számonkérésekre felkészülni a mennyiség miatt, így a szabályozásra van szükség, ezáltal a kudarcélmény is csökkenne.

- 36)** Minden osztálynak biztosítsanak állandó osztálytermet és ezeket szabadon dekorálhassák az emberi normákat tartva!

Indoklás: Az iskolai közérzet családiasabbá és komfortosabbá tételének érdekében a szabad dekorálás engedélyezését javasoljuk, így a diákok családiasabbá tudják tenni osztálytermeiket.

- 37)** Ahol lehetséges biztosítsanak szekrényeket a tanfelszerelésnek!

Indoklás: Több intézményben tapasztalják a diákok, hogy nem áll rendelkezésükre elegendő hely, így haza kényszerülnek vinni tanszereiket, ami egy idő után egészségügyi károsodáshoz is vezethet (gerincferdülés).

- 38)** A lyukas órákon biztosítsanak helyet a diákoknak!

Indoklás: Elkerülve, hogy a helyettesített órákon szabadon tartózkodjanak a diákok az iskola épületében, javasoljuk, hogy mindenképp legyen olyan kijelölt, szabad osztályterem, könyvtár vagy bármely más terem, ahol a lyukas órát tölthetik.

- 39)** Hozzák vissza a szabad tankönyvválasztást!

Indoklás: A jelenlegi - részben kísérleti - tankönyvek számos hibát tartalmaznak, nyelvezetük nehezen érthető, amelyek akadályozzák a tanulás folyamatát, illetve órai nehézségeket is okoznak. Ezért javasoljuk a szabad tankönyv piacot, a tanárok szabadon választhassák meg azon könyveket, amelyekből tanítani fognak a tanévben.

- 40)** Hozzanak létre egy független országos testületet vagy egy bizottságot a tankönyvek ellenőrzésére, amit szakértők alkotnak!

Indoklás: Az előző pontban (39.pont) említett problémák elkerülésére egy országos, szakmai ellenőrző testület létrehozását szorgalmazzuk, amely meghatározza a tankönyvek minőségét.

- 41)** A 7. és 11. osztályos tanulókat tájékoztassák egy tanóra keretében az aktuális felvételi rendszerről!

Indoklás: A mai felvételi rendszerrel számos diák nincs tisztában, annak ellenére, hogy minden szükséges információ elérhető az interneten. A sok információ között nem egyszerű az eligazodás, így szükség van egy általános tájékoztatásra, hogy megismerkedjenek az aktuális követelményekkel, eljárással.

- 42)** Akkreditálják és népszerűsítsék a folyamatosan újuló digitális tankönyveket, a szakmai tantárgyakból is!

Kifejtés: Például a Mozaik Tankönyvkiadó is rendelkezik ilyen felülettel, ahol a diákok könnyen elérhetik a könyveket, szakmai tankönyveket is akár, amelynek a népszerűsítését és akkreditálását javasoljuk.

- 43)** Csökkentsék a tanárok adminisztratív kötelezettségeit!

Indoklás: Az adminisztratív kötelezettségek komoly terhet jelent a tanárok számára, amely csökkenti a motivált, megfelelő munka kivitelezését.

- 44)** Ne korlátozzák a só-, illetve fűszerhasználatot a menzán!

Kifejtés: A 44-es pontban említett fűszerek ne legyenek korlátozva, a diákok saját ízlésüknek megfelelően ízesíthessék az ételeket,

- 45)** Legyen választható A és B menü és tegyék elérhetővé minden hét elején a következő heti menüt!

Indoklás: Szorgalmazzuk a szélesebb választási lehetőséget, mivel így nagyobb valószínűséggel talál a diák számára kedvező ételt.

- 46)** Fordítsanak több figyelmet a glutén- és laktózérzékenyekre illetve a vegetáriánusokra!

Kifejtés: A jelenlegi rendszerben a glutén-és laktózérzékenyek nem találják meg a megfelelő ételt, amit fogyaszthatnak, beleértve a vegetáriánusokat is. Javasoljuk, hogy álljon rendelkezésükre megfelelő étel számukra is.

- 47)** Legyen választható mennyiségű adag a menzákon!

Indoklás: Nem mindenkinek egyezik meg az ideális adag, így annak érdekében, hogy minél kevesebb el nem fogyasztott étel maradjon, lehessen választható az adag!

- 48)** Vezessenek be szigorúbb higiéniai ellenőrzéseket a menzán és az iskolákban, és erre fordítsanak több figyelmet és pénzt!

Kifejtés: Számos esetről lehet tudni, amelyek a nem megfelelő higiéniai körülményeket magyarázzák (rovarok a főzelékben), így a szigorúbb és rendszeres ellenőrzések bevezetését szorgalmazzuk.

- 49)** A ki nem osztott ételt lehetőség szerint juttassák el a rászorulóknak!

Kifejtés: A feleslegessé vált ételeket ne semmisítsék meg, hanem juttassák el a rászorulók részére (például hajléktalanoknak, szegényebb térségben lévő családoknak)!

50) Ne legyen kötelező az 50 óra közösségi szolgálati munka, de felvételi többletpontért teljesíthető legyen!

Kifejtés: A közösségi szolgálat célja a fiatalok megismertetése az önkéntes vagy civil munkával és annak felelősségével. Azonban a kötelező mivolta miatt a diákok egyfajta követelményként állnak hozzá. A valódi cél elérésének érdekében fakultatívvá kell tenni plusz pontok fejében.

51) Töröljék el a kötelező nyári szakmai gyakorlatot vagy helyezték a tanévre!

Indoklás: Rengeteg diák kívánja tartalmasan eltölteni a nyarat (pl.- családi nyaralás, táborok), a nyári gyakorlatok viszont helyhez és időhöz kötik a diákokat, így korántsem tudják a nyári szünetet pihenésként kihasználni, annak ellenére, hogy a nyári szünet célja a pihenés és a következő évre való felkészülés.

Diákképviseleti Bizottság

Sok minden kell ahhoz, hogy a diák- és hallgatói önkormányzatok hitelesen tudják képviselni saját diákközösségük érdekeit: transzparencia, kompetens személyek kiválasztása és világos feltételek az egyik oldalon, valódi jogkör, odafigyelés, és nyitottság a másikon. Persze mindez csak akkor működik, ha mindketten komolyan vesszük az ikonikussá vált diákszlogent: „semmit rólunk nélkülünk!”

Tarnay Kristóf Ábel, bizottsági koordinátor

52) A diákönkormányzatok kötelezően évente válasszanak DÖK elnököt. Egy elnök maximum 2 ciklust tölthessen be!

Indoklás: A kötelező éves DÖK elnökválasztás és az elnök mandátumának két ciklusban való korlátozása egyaránt a DÖK elnöki visszaélések elkerülésére szolgál.

53) A diákönkormányzatok éves költségvetése minimum 50 000 forint legyen!

Indoklás: Ezáltal több és magasabb színvonalú rendezvényt tudnak szervezni a minőségi közösségépítés és a tartalmas időtöltés érdekében.

54) A diákönkormányzatok kapják vissza a vétójogot a diákokat érintő döntésekben!

Indoklás: Kizárólag véleményezési jog esetén a többi fél egyetértése mellett a DÖK ellenvetései negligálhatók, ám a visszakapott vétójog esetén a DÖK-kel való tényleges egyeztetésre és megegyezésre van szükség.

55) Minden diákönkormányzat szabadon választhassa meg a diákönkormányzatot segítő pedagógust, a konfliktusmentes és gördülékeny együttműködés érdekében!

Indoklás: A diákönkormányzatot segítő pedagógus együttműködését úgy lehet a legkönnyebben garantálni, ha a DÖK választja meg a tanár személyét.

- 56)** Legyen biztosítva havi 1 háromnegyedórás alkalom, ahol a diákok, a diákönkormányzatok tagjait megkeresve elmondhatják az iskolával kapcsolatos problémáikat.

Indoklás: A diákönkormányzat, mint helyi érdekképviselői szerv egybegyűjtve tudja továbbítani az iskola vezetésének az összegyűjtött problémákat.

- 57)** Az egyetemi hallgatói önkormányzatoknak kötelező legyen a kari HÖK-választásokon a választásokon választható (azaz jelölést nyert és elfogadó) személyek névsorát alfabetikus sorrendben a karokon jól látható helyen kifüggeszteni a választás alapvető információival együtt!

Indoklás: A kari hallgatói önkormányzatok választásainak rendre alacsony a részvételi aránya, sok esetben éppen csak eléri az elégséges szintet. Ennek oka véleményem szerint többek között a nem megfelelő tájékoztatásban keresendő. Ez sajnos megnehezíti az új emberek bekerülését a HÖK-ökbe, „klánosítja” azt, ami megnehezíti a hatékony érdekképviselőt.

- 58)** Az egyetemi hallgatói önkormányzatok elnökválasztásainak eredményei, az azokon induló jelöltek, a beadott pályázataik, valamint az esetleges visszalépések és azok indoklásai legyenek kötelező jelleggel nyilvánosan közzéteendők!

Indoklás: az egyetemi hallgatói önkormányzatok átláthatósága és ellenőrizhetősége közérdek - részben az általuk kezelt közpénz, részben pedig a maga kategóriájában kizárólagos helyi legfelsőbb érdekképviselői szerv mivolta miatt.

Diákegyenlőségért Bizottság

Demokrácián alapuló társadalomban elengedhetetlen, hogy az állampolgárok tisztában legyenek a demokrácia alapelveivel és működésével. A mai magyar iskolákban szó esik a demokrácia történelméről és egyes elemeiről – elméletben. Ez azonban nem segíti hozzá a diákot a demokrácia megértéséhez, ezt ugyanis csak gyakorlattal lehet biztosítani. A Diákegyenlőségért Bizottság javaslatainak célja a diákok demokratikus gondolkodásának javítása, az iskolai demokrácia gyakorlati lehetőségeinek bemutatása, melynek fontos része, hogy a köteleességek mellett a jogaikkal és azok érvényesítésével is tisztában legyenek. Javaslataink hosszabb távú célja, hogy a diákok magukkal vigyék a gondolkodásmódot felnőttkorukba, hogy higgadt vitával, mérlegeléssel és kompromisszumokkal legyenek képesek döntéseket hozni.

Gömbös Patrik, bizottsági koordinátor

- 59)** Javasoljuk, hogy a közoktatási intézmények számára hozzanak létre egy elektronikus és névtelen tanári értékelő rendszert (diák és szülő által is kitölthető), melynek keretében a több éven át az elvártnál rosszabb értékelést kapó, megalapozott panasszal illetett pedagógusok ügyében az intézményeknek legyen kötelességük eljárni (ne hozzák nyilvánosságra).

Indoklás: A munkáját nem megfelelően végző pedagógus maradandó károkat okozhat diákok számára. Ennek megelőzésére a pedagógusokat jelenleg is adott rendszerességgel ellenőrzik, szakmai tudásukat pedig portfólió készítésével is bizonyítják.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a pedagógusok zöme a szakterületének kiváló ismerője, ez azonban a jó pedagógus korántsem egyedüli ismérve. A szakmailag helytálló pedagógusok jelentős része pedagógiai érzék tekintetében gyengén teljesít. A jó pedagógiai érzékkel rendelkező pedagógus partnerként kezeli diákjait, kölcsönös tiszteletet és fegyelmet tart fenn az osztályteremben, pedagógusi jogait felelősen alkalmazza. Sajnos rengeteg olyan pedagógus van, aki bár szakmai tudással rendelkezik, nincsen pedagógiai érzéke, ez pedig sajnos alkalmatlanná (de minimum továbbképezendővé) teszi őket.

A pedagógiailag alkalmatlan, vagy a jogaival rendszeresen visszaélő pedagógusok feltárására egyedül a névtelen, diákok számára létrehozott tanári értékelő rendszerrel lehetséges. A diákok többsége képes arra, hogy egy ehhez hasonló rendszert felelősen alkalmazzon.

- 60)** Javasoljuk, hogy jogszabály tiltsa a diákok és óvodások politikai témájú rendezvényeken való részvételre kötelezését.

Kifejtés: 18 év alatti, azaz még nem választókorú (kis- és fiataikorú) általános és középiskolásokat, óvodásokat ne használhassanak föl „élő díszletként” politikai és pártpolitikai tartalmú állami rendezvényeken, tehát ne lehessen őket aktuál- és főképpen pártpolitikai tartalmú állami vagy önkormányzati rendezvényekre központilag, tanítási időben és azon kívül is kötelező jelleggel kivinni! Az óvodákban és iskolákban tartott állami és önkormányzati rendezvényeken a megjelenő és megszólaló

politikusok helyhatósági funkciójukban (pl. alpolgármester) nyilvánuljanak meg, ne párt funkciójukban, és beszédeikben kerüljék a pártpolitikai tematikákat, különös tekintettel az azzal kapcsolatos állásfoglalások tételére. Állami és önkormányzati rendezvényekre se lehessen őket elvinni, kiváltképpen az adott politikai szereplő szubjektív jellegű szónoklata alatti (média számára látványos) tömeg növelése céljából ne!

Indoklás: A politikai véleménynyilvánítás, kötődés, aktivitás vagy éppen passzivitás, magánügy, mindenki személyes joga, fontos alapvető emberi jog, nem szabad, hogy valakit ebben korlátozás vagy sérelem érjen. A politikai véleménykülönbség nem szabad, hogy feljebbvaló utasításával szűnjön meg vagy korlátozódjon (vö.: minden választópolgár szavazata azonos értékű). Kis- és fiatalkorúak esetén fontos, hogy a szülő joga egyrészt a gyermekét nevelni és irányítani a gyermeket érintő kérdésekben. Problémás lehet a szülő és az iskolai rendezvény nézetei közti különbség.

- 61)** Javasoljuk, hogy a tanári karnak és a diákképviseléseknek legyen szavazati joga az intézményvezető megválasztásában, amely helyi szinten történjen meg!

Indoklás: Az iskolában közösségi munka is folyik, mely közösségnek tagjai a diákok, a pedagógusok, a szülők és az intézményvezető. Semmilyen központ nem képes megállapítani, mely intézményvezető a legalkalmasabb az adott intézmény vezetéséhez, hiszen ezt elsősorban az intézmény ismerete határozza meg, valamint a tanárokkal és a diákokkal ápolt kapcsolat is fontos szerepet játszik.

A jelenleg hatályos rendszerben az intézményvezetők pályázat útján kerülnek kiválasztásra, minisztériumi elbírálás alapján. A választás az Emberi Erőforrások Minisztériumának szimpátiája alapján történik. Szimpátiája a beadott pályázat tartalma iránt, vagy a pályázat beadója iránt. A diákok, szülők és tanárok is állásponttal rendelkeznek a jelölt személyéről és programjáról, amely álláspontokat a központi döntés folyamán figyelmen kívül hagyják.

- 62)** Javasoljuk, hogy minden intézményben, jól látható helyen tegyék elérhetővé a tanulói jogokat diáknyelven, amelyen feltüntetik azon személyek – tanárok és diákok – nevét és elérhetőségét, akikhez a diákok problémáik esetén fordulhatnak. Ezen személyeket demokratikus módon válasszák meg, a megválasztott tanároknak pedig heti 1 órakedvezményt adjanak!

Indoklás: A legtöbb tanuló nincsen tisztában az őt megillető jogokkal, aminek következtében kiszolgáltatottakká válnak a visszaélésekkel szemben. Ennek megelőzésére és a diákok tudatosságának erősítésére szolgálna, ha a jogaikat és kötelességeiket közérthetően, diáknyelven találnák meg az iskolában.

- 63)** Hozzanak létre minden iskolában az iskola vezetésétől független jogorvoslati rendszert, amely a tanárok és intézményvezetők szabálysértéseit is szankcionálhatja!

Kifejtés: Az iskola falain belül a jogsértések zöme a diákokat éri, az elkövető lehet diák, tanár vagy az intézményvezető. A diákok jelenleg semmilyen formában nem kapnak tájékoztatást jogaikról sem az iskolától, sem a tanáraiktól személyesen, sem

a szüleiktől. Jogsértés esetén a diákok nem tudnak hova fordulni, a jogsértések általában eltussolásra kerülnek.

Mivel Magyarország Alaptörvénye a diákokra is vonatkozik, biztosítani kell számukra a jogorvoslat lehetőségeit. Ehhez nyomtatott, illetve elektronikus segédletet kapjanak, illetve legyen két személy az iskolában – egy diák és egy felnőtt -, akikhez kérdéses esetekben fordulni lehet ld. egy későbbi javaslatunkat is.

- 64)** Javasoljuk, hogy minden iskolában alkalmazzanak konfliktuskezelő szakembereket, akik segítséget tudnak nyújtani diák-diák, diák-tanár és tanár-tanár konfliktusok szakszerű megoldásában

Indoklás: Egy olyan társadalomban, ahol a vélemény formálása és annak kinyilvánítása nincs korlátozva, elkerülhetetlen, hogy eltérő nézőpontok és ezáltal konfliktusok alakuljanak ki. A tantermen belüli konfliktus a tanóra egyik súlyos hátráltató tényezője lehet, de az iskolai munkától független, egyes szereplők közötti konfliktus is súlyos kihatással lehet annak elszenvedőire. Mind a tanárok, mind a diákok életük jelentős részét az iskolában töltik, nem hagyhatjuk, hogy ezt az időt a konfliktusokból adódó félelem és szorongás uralja.

A problémát iskolapszichológus, illetve iskolai konfliktuskezelő szakember alkalmazásával, azok bevonásával lehet orvosolni. Iskolapszichológusokat elterjedten alkalmaznak magyar iskolák, azonban a diákok véleménye alapján ez valahol hiányzik illetve kevés óraszámban áll rendelkezésre.

Javasoljuk, hogy pénzügyi intézkedésekkel tegyék vonzóbbá az iskolapszichológusi pályát, vagy hozzanak létre konfliktuskezelésre szakosodott szakemberekből álló hálózatot, hogy minden magyar iskola rendelkezessen valakivel, akihez konfliktus esetén fordulni lehet. Amennyiben ez nem lehetséges, és az iskoláknak ezt helyi szinten kell megoldaniuk, javasoljuk, hogy anyagilag támogassák ennek megvalósulását, hogy az intézményvezetőknek ne anyagi okok miatt kelljen a konfliktusok kezelését mellőznie.

- 65)** Javasoljuk, hogy biztosítsák az iskolák autonóm működését, az oktatási kormányzat ellenőrző funkciót lásson el.

Kifejtés: Ahogy a társadalom, úgy az iskolai közösség (a diákok, a tanárok, az intézményvezető és az oktatást segítő alkalmazottak és a szülők) személyisége és igényei sokfélék lehetnek. Egy központilag erősen szabályozott rendszer gátolja az oktatás személyre szabását, ami a pedagógusok munkáját megkeseríti, a diákok személyes kompetenciáit, tehetségeit figyelmen kívül hagyja. Egy diák számára a legfontosabb, hogy azokon a területeken fejlődjön, melyekben ő remekel, illetve melyekben tehetséges. Egy központi szabályzat ezt nem biztosítja minden diák számára egyformán. A diákok személyre (de minimum osztályra) szabott oktatását a velük dolgozó pedagógusok dolga meghatározni.

- 66)** Javasoljuk, hogy a házirend rendelkezései legyenek konkrétak és csak iskolán belül és csak az iskolai szervezésű rendezvényekre érvényesek. Legyen minden érintett által elfogadott, tartalmát évente gyakorlati foglalkozások keretein belül diákok bevonásával vizsgálják felül.

Kifejtés: A Független Diákszékhely egyik jelmondata: „Semmit rólunk nélkülünk”. A diákok az iskolai közösség tagjai, így a demokratikus elveknek megfelelően beleszólásuk kell, hogy legyen a rájuk vonatkozó szabályokra. Javasoljuk, hogy a diákönkormányzatok helyett a diákok közvetlenül szavazzák meg a házirend rendelkezéseit, így jogukat közvetlenül tudják gyakorolni, mely hozzászoktatja őket, hogy rendelkeznek a megvitatás és beleszólás jogával (mint az élet minden területén általában). Ez elősegíti a felelős állampolgári öntudat kifejlődését.

- 67) Javasoljuk, hogy minden érintett nyerjen betekintést az iskolai közösséget befolyásoló döntésekbe, azok megvalósulásának folyamatába és a végeredményébe, lehetőség szerint vegyenek részt a döntés kialakításában.

Kifejtés: Az iskola rengeteg lexikai tudást nyújt a diákoknak, azonban az élet szempontjából fontos készségeket nem lehet benne elsajátítani. Az egyik ilyen fontos készség a felelős mérlegelés és választás képessége.

A felelős választás készségét gyakorlati úton kell elsajátítani! Javasoljuk, hogy az iskolát érintő döntésekben növeljék a diákok felelősségét (példaként lehet felhozni a *Summerhill*, *Sudbury* külföldi iskolákat).

- 68) Javasoljuk, hogy a pedagógusképzés során fektessenek kiemelt hangsúlyt a demokratikus módszerek alkalmazásának oktatására.

Kifejtés: A magyar oktatás poroszos jellege felett elszállt az idő, új megoldásokra van szükség! Megfeledkeztünk róla, hogy a cél nem a lexikai tananyag memorizálása és az utasítások követésének készsége, hanem a kreatív és kritikus gondolkodás, és az érett döntéshozás készsége. Az ember életének minden területén jelen van ugyanis a jelenkori legfontosabb gondolkodásmód, ami nem más, mint a demokrácia, illetve a demokratikus gondolkodás.

A demokrácia legfontosabb elemei: vita, kritikus mérlegelés, szavazás, kompromisszum. Fejlett országokban ezek az elemek a mindennapok szerves részei, melyeknek kultúrája van. Magyarországon ez a kultúra hiányzik, illetve csökevényes, vita helyett mi veszekszünk, mérlegelés helyett elhamarkodottan döntünk, szavazás és kompromisszum helyett tiltakozunk. Az emberekben nincs meg a demokratikus államra jellemző demokratikus gondolkodásmód. Ennek a hibának az eredete az iskolában található.

A fent említett elemek (vita, mérlegelés, szavazás, kompromisszum) gyakorlat útján sajátíthatók el és tökéletesíthetők. Mivel a mai iskolák poroszosan működnek (azt tesszük, amit a tanár diktál), ezek a készségek nem sajátíthatók el, eredményként a demokráciához és a szabad választáshoz éretlen és felelőtlen társadalmat kapunk.

A diákok szemlélete alapvetően demokratikus. Szükséges a pedagógusok szemléletének megváltoztatása, hogy a diákok alapvetően demokratikus szemléletét ne nyomhassák el. Szükséges, hogy a pedagógus ne alárendeltként, hanem partnerként tekintsen a diákra. Ez könnyíti az iskolai életet, hiszen ebben a leggyakoribb konfliktus a diák és a tanár közötti konfliktus, amely partneri viszonyban ritkább volna, valamint egy érettebb, vitaképesebb, kompromisszumképesebb társadalmat teremt.

69) Ahol csak egyházi iskolák elérhetők, az állam ott is biztosítsa a világnézetileg semleges oktatást!

Indoklás: Jelenleg 158 olyan település található Magyarországon, ahol kizárólag egyházi iskola működik, így az ezen településeken iskolába járó diákság számára az ezen iskolatípusban való tanulás nem lehetőség, hanem kényszer.

Kifejtés: Ennek eszköze lehet, hogy ingyenes eljutást biztosít mindenkinek egy közeli, nem egyházi fenntartásban lévő iskolát működtető településre. Az ingyenesség azért fontos, hogy ez a hátrányos helyzetű családok számára se jelentsen megterhelést. Amennyiben ez nem lehetséges, vagy nem célszerű a legközelebbi ilyen település távolsága miatt, megoldás lehet továbbá, hogy az egyházi fenntartású iskolákban az állami intézményfenntartó indít világnézetileg semleges osztályokat. Ezeknek a fenntartója és finanszírozója az állami intézményfenntartó központhoz tartozó tanterület/ oktatási centrum, ahhoz az egyházi intézmény csupán a helyet biztosítja, hasonlóan egyéb külsős oktatási rendszerekhez (pl. mikor délután közoktatási intézmények termeiben tartanak felnőttképzést). Új iskolák létrehozása, esetleg már meglévő iskolák fenntartásának átruházása ugyancsak a probléma megoldását jelentheti.

Nyelvoktatás Bizottság

A Nyelvoktatási Bizottság rövidtávú célja a mai nyelvoktatás viszonyainak tapasztalat-, illetve véleményalapú, pontos felmérése, a Bizottság hosszútávú célja pedig a nyelvoktatással kapcsolatos reformok kidolgozása és ezek javaslatokká alakítása, amelyek a magyar nyelvoktatást megváltoztathatják, jobbá tehetik. A cél egy, a diákok tudásszintbeli különbségeit figyelembe vevő, adaptív, hétköznapi nyelvhasználatra, valamint diákcseré-programokra kiemelkedő hangsúlyt helyező nyelvoktatási rendszer, illetve metódus.

Tóth Laura, bizottsági koordinátor

70) Javasoljuk, hogy a csoportlétszám legyen maximum 15 fő!

Indoklás: A nyelvi csoportok létszámát azért kell csökkenteni, mivel a tanár számára megterhelő, a diákok számára pedig előnytelen a túl nagy csoportlétszám. Ha a tanár figyelme kevesebb diákra kell, hogy koncentrálódjon, az jelentős minőségi javulást eredményezhet, nem beszélve arról, hogy így egy lépéssel közelebb járhatunk a személyre szabott nyelvoktatáshoz.

71) Javasoljuk, hogy vizsgálják felül a nyelvoktatás metodikáját.

Indoklás: A jelenlegi nyelvoktatási struktúra átalakításra szorul, hiszen szemmel láthatóan nem jó, nem hatásos. A kerettanterv magában alapos átgondolásra szorul - tegyük fel a kérdést: most érettségire, nyelvvizsgára készítik fel a diákokat, vagy valódi (nyelv) tudást szeretnénk nekik adni?

72) Javasoljuk egy alap létrehozását, amely támogatja a diákok külföldre jutását, cseriprogramok, tanulmányi utak keretében!

Kifejtés: A cserediák-programot ki kell szélesíteni, minél több réteg számára elérhetővé kell tenni. Ez főleg az elmaradottabb településeken fontos, ahol az oktatásnak kitörési szerepe van, a nyelvtudás pedig hatalmas ugrást jelenthet az ilyen területeken élő diákoknak

73) Javasoljuk, hogy egységes technikai feltételeket biztosítsanak a nyelvvizsga központokban!

Kifejtés: A nyelvvizsgaközpontok technikai felszereltsége a jelen tapasztalatok alapján nagyban eltér. Ezeket megegyezővé (nyilván pozitív irányban) kell tenni, hiszen mindenki ugyanannyit fizet a nyelvvizsgáért! Nem mindegy, hogy recsegős magnót vagy fülhallgatót kap cserébe a hallott szövegértésnél. A feltételeket a központok létrehozásánál biztosítani kell.

74) Javasoljuk az országos nyelvi versenyek német mintára való átalakítását.

Kifejtés: A németországi nyelvi vetélkedők szintekre vannak osztva, pl. B2, C1. Az átalakításra azért van szükség, hogy a többletpontok szerzése a felvételin több diák számára legyen elérhető- a kevésbé fejlett oktatással rendelkező területekről érkezőknek is. Ez segít csökkenteni a különbségeket és fair játzsmává tenni mind a versenyeket, mind a felvételit.

Lehetőségek a Jövőre Bizottság

Bizottságunk az éves munka során elsősorban a diákok továbbtanulási lehetőségeivel, valamint a szakgimnáziumi oktatás helyzetével foglalkozott. Ahhoz, hogy a diákok valódi jövőképet találjanak a mai magyar oktatásban elsősorban lehetőségekre van szükségük, bizottságunk ezek előteremtésére és kiszélesítésére tesz javaslatokat.

Hajdú Virág, bizottsági koordinátor

75) A köznevelési törvényben foglalt módon a szakmai érettségi anyagát a középiskolai tanulmányok megkezdése után ne lehessen módosítani!

Indoklás: Az érettségire való felkészülés során fontos, hogy a követelményrendszer egyértelmű és kiszámítható legyen, hiszen ez az iránymutató a felkészülés szempontjából.

76) A szakmai érettségi anyagáról tájékoztassák a tanulókat legalább az érettségi előtt 2 évvel.

Kifejtés: 2017 tavaszán az oktatási kormányzat bevezette a szakmai tárgyból a kötelező érettségi vizsgát, ami több okból is problémát jelentett. Az így érettségizett szakgimnazisták kb. 1 éve értesültek arról, hogy ilyen módon kell érettségizniük. Ez azt jelentette, hogy ha ők az addig eltelt 3 középiskolai év alatt egy másik tantárgyra készültek, az az idő kárba veszett. A feladatsor megoldása nehéz volt, javításuk a sajtóhibák miatt ugyancsak.

Az effajta kiszámíthatatlanság önmagában is probléma, ráadásul a szakgimnazisták számára diszkriminatív, hiszen ezzel megszűnik a személyre szabottság és a pálya változtatásának lehetősége (a szakmai tantárgy eredményét nem minden főiskolán/egyetemen veszik figyelembe). A Független Diákszövetség alapértékeinek tekinti a kiszámíthatóságot/transzparenciát, valamint az esélyegyenlőséget, ezért kérjük, a középiskolai tanulmányaikat megkezdő diákok az első tanítási naptól kezdve változatlan tartalmú érettségi vizsgára készülhessenek, az esetleges változtatásokat csak a későbbi évfolyamok számára vezessék be.

77) Minden tanuló igényelhesse ösztöndíjat az iskolához kötődő eszközigényének fedezésére.

Kifejtés: számos alapvető technikai kellék szükséges egy diák számára tanulmányai elvégzéséhez. Ezek közül leginkább az informatikai eszközök jelentenek komolyabb anyagi vonzatot, amelyet nem minden diák családja tud biztosítani. Az oktatásban az a terep kell legyen, ahol az esélyegyenlőség biztosított, a diákok előrejutását nem befolyásolhatja családi háttérük.

78) A szakmai tárgyakat csak az adott szakmában képzett tanár taníthassa.

Kifejtés: Javaslatunk ugyan magától értetődőnek tűnhet, azonban a Független Diákpárlamenttel kapcsolatban álló diákok tapasztalata az, hogy a szakmai tantárgyakat olykor nem a szakmában képzett emberek, hanem egyéb pedagógusok oktatják, ebből kifolyólag a diákok tudásszerzése korlátozott, az átadott információk sok esetben tévesek. Javasoljuk, hogy a kormányzat jobban becsülje meg a szakmákban jártas pedagógusokat, a hiányukat ne Taigetosz-törvényekkel és látszatomegoldásokkal próbálják orvosolni, hanem megfelelő bérezéssel, szakember képzéssel és a pedagógusok megsegítésével!

79) Az órák megtartásához biztosítsanak megfelelő felszerelést, illetve anyagi keretet.

Indoklás: Rengeteg olyan esetről lehet hallani, amikor nem áll a tanár rendelkezésére a tanóra szakszerű megtartásához szükséges felszerelés vagy annak minősége silány.

80) Kiemelkedő tanulmányi eredményért is járjon ösztöndíj.

Indoklás: A legtöbb ösztöndíj valamilyen iskolán kívüli teljesítményt követel meg, miközben az iskolai tanulási eredmények alapján is lehetne jutalmazni a kiemelkedő diákokat.

81) Az ágazatok és az egyetemi szakok közt legyen aktív kommunikáció.

Kifejtés: A lexikális, illetve poroszos oktatás nem csupán az általános- és középiskolákat, hanem a felsőoktatást is érinti. Napjainkban az egyetemeken és főiskolákon az adott szakirány elméletére helyezik a hangsúlyt, emellett a gyakorlatra - ami a munkaerőpiacon elsődleges fontosságú volna - nem jut elég idő.

Egyetemek és cégek közötti kapcsolat sok esetben létezik, ezeket azonban ki kell terjeszteni, és pontosítani kell a cégek számára, mit is jelent a szakmai gyakorlat. Számtalan esetről számolnak be egyetemisták, mikor szakmai gyakorlatuk során dobozokat vagy takarítóeszközöket pakolnak, nem szakmai munkát végeznek. Ez a fajta gyakorlat azonban nem passzol az egyetemi képzéshez.

82) Ne legyen „röghöz kötés” az egyetemen államilag támogatott szakokon se!

Indoklás: A „röghöz kötés” ellentmond az Európai Unión belüli szabad munkaerő-áramlás elvének. Továbbá a diplomás kivándorlás megakadályozásának - álláspon-tunk szerint - nem elfogadható módja a jogi korlátozás, hanem a munkahelykeresés-hez- és vállalkozásalapításhoz kedvező, támogató jogszabályi környezet és általános közállapotok megteremtése lehet itthon tartó erő.

83) A szakok lehetőleg biztosítsák már a képzés alatt az ágazatban való elhelyezkedést (mint fizetett gyakornok).

Indoklás: A szakma teljeskörű elsajátításához gyakran szükséges a szakmában való gyakorlat, így támogatjuk a duális képzés kiterjesztését.

84) Gimnáziumi felvételin legyen kötelező a szóbeli elbeszélgetés.

Indoklás: Az írásbeli felvételi önmagában nem képes a diák személyiségének és képességeinek olyan átfogó megismerésére, mintha azt egy szóbeli elbeszélgetéssel együtt értékelnék.

85) A felvételikor súlyozottan vegyék figyelembe a szociális helyzetet.

Indoklás: A szociális helyzet és a családi háttér erősen befolyásolja a diákok teljesítményét, így indokolt azok fokozott figyelembevételre.

86) Két felvételi vizsga közt minimum 2 hét teljen el.

Indoklás: Egyes esetekben a felvételiző diáknak akár egy napon több vizsgája is lehet, ami nem ad valós képet a diák képességeiről.

Alternatív Oktatás Bizottság

Bizottságunk célja elsősorban olyan alternatív lehetőségek kidolgozása és más oktatási rendszerekből a hazába való átültetése, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyar oktatási rendszer felkészítse a diákokat a 21. század kihívásaira.

Kormos Krisztián, bizottsági koordinátor

87) Javasoljuk, hogy az egyházi és az állami fenntartású oktatási intézmények pénzügyileg azonos állami támogatásban, megkülönböztetés nélkül részesüljenek minden diák után.

Indoklás: Jelenleg az egyházi iskolák akár közel 3,4-szeres állami támogatásban részesülnek minden diák után, aminek következtében komoly szakadék alakult ki az állami és egyházi fenntartású intézmények felszereltsége, infrastruktúrája és így minősége között. Minden diáknak joga van ahhoz, hogy azonos színvonalon biztosítsák számukra az oktatást, ezért minden intézményt megkülönböztetés nélkül kell kezelni a finanszírozás kérdésében is.

88) Javasoljuk, hogy állítsák vissza az intézmények pénzügyi autonómiáját.

Indoklás: A szubszidiaritás elve alapján minden döntést a lehető legalacsonyabb szinten lehet meghozni a leghatékonyabban. Ez vonatkozik a pénzügyi keret elosztására is. Ezért javasoljuk, hogy az intézmények rendelkezzenek pénzügyi autonómiával, így garantálva a lehetőséget a pénzek legmegfelelőbb felhasználására és elosztására.

- 89) Javasoljuk, hogy a központi költségvetés a köznevelésre- és a felsőoktatásra fordított GDP arányos összege érje el az Európai Unió átlagát.

Indoklás: Az oktatás minősége a nemzetközi tapasztalatok alapján erősen függ az arra fordított költségvetési kerettől. Megfelelő anyagi háttér nélkül nem lehet megvalósítani gyökeres változtatást az oktatásban.

- 90) Javasoljuk, hogy minden pedagógus számára legyen évente 4 alkalommal kötelező továbbképzés, akár tanítási időben is.

Indoklás: A gyorsan változó körülmények és világ fokozott alkalmazkodást vár el a diákokat a jövőre felkészítő pedagógusoktól is, ennek okán a továbbképzéseknek hangsúlyosabb szerepet szükséges kapniuk.

- 91) Javasoljuk, hogy tegyék kötelezővé minden pedagógus számára a pályára való alkalmassági vizsgálatot évente egyszer.

Indoklás: A pedagógus nem csak egy alkalmazott, egy kiemelkedő szaktudást és elhivatottságot igénylő szakember. A diákok és a pedagógus érdeke egyaránt, hogy az évenkénti alkalmassági vizsgával fény derüljön az esetleges hiányosságokra, fejlesztendő területekre, amelyek fókuszában állhatnak a pedagógus majdani továbbképzésének, így garantálva a minőségi oktatást.

- 92) Javasoljuk, hogy rendelkezzenek az iskolák megfelelő jogkörrel a helyi tantervük kidolgozására.

Indoklás: A szükséges autonómia nélkül az iskolák nem tudják biztosítani a helyi sajátosságokhoz és a diákokhoz alkalmazkodó oktatás feltételeit, amely egy túlközpontosított és a célra alkalmatlan működési modellt eredményez.

- 93) Javasoljuk, hogy rendezzenek minden iskolában évente egy alkalommal egy több napos projekthetet, amelynek keretein belül a diákok környezetvédelemről és fenntartható fejlődésről tanulhatnak.

Indoklás: A jövő kihívásainak egyik központi üzenete a fenntartható gondolkodásra való igény. Ennek elsajátítására nem elegendőek a jelenlegi tanórák adta lehetőségek, a gyakorlati, tapasztalattal történő oktatás oldhatja meg ennek a szükséges tudásnak az oktatását.

- 94) Javasoljuk, hogy biztosítsák a feltételeit minden iskolában a szelektív hulladékgyűjtésének.

Indoklás: A környezettudatosságra való nevelés első lépése nem lehet más, mint hogy minden iskola számára rendelkezésre álljon minden szükséges infrastruktúra a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésére.

- 95) Javasoljuk, hogy oktassanak a diákok aktív bevonásával gazdasági ismereteket 7.-től 10. osztályig hetente 1 órában. A gazdasági ismereteket oktató tanárt készítsék fel egy külön iskolai továbbképzés keretében a tantárgy tanítására.

Indoklás: Bár ebben a kérdésben történt előrelépés, nagyobb hangsúlyt kell fektetni a pénzügyi tudatosság oktatására, amely egy elengedhetetlen tudás a diákok jövőjére tekintettel.

- 96) Javasoljuk, hogy alakítsák át a szóbeli érettségi rendszerét úgy, hogy az a csoportmunkát, a problémamegoldó készséget, és a kritikus gondolkodást is értékelje.

Indoklás: Az érettségi - bár apróbb módosításokon átesett - még mindig a lexikális tudást helyezi a középpontba, miközben a munkaerőpiac jelenleg teljesen más elvárásokat támaszt az oktatási rendszer irányába.

Tanításmódszertani Bizottság

A Tanításmódszertani Bizottság célja a tanárok és diákok közötti partneri kapcsolat megteremtése innovatív, a diákokat aktívan bevonó és egyéni fejlődésüket szem előtt tartó módszertanok alkalmazásával. Ennek érdekében legfontosabb javaslatai az iskolai értékelések terén születtek.

Kovács Kamilla, bizottsági koordinátor

- 97) Javasoljuk, hogy osztályzatok helyett százalékosan értékeljék a diákok teljesítményét, a bizonyítványba pedig a százalékos átlag kerüljön, személyre szabott szöveges értékelés kíséretében.

Indoklás: Ezáltal szélesebb skálán tudják értékelni a diákokat az alap- és középfokú oktatás során, így pontosabb visszajelzést kap a diák és a tanár is. Ezáltal áthidalható az a probléma, hogy a 2,6-es és 3,4-es átlaggal rendelkező diák ugyanúgy 3-t kap, noha jelentősen eltér a teljesítményük.

- 98) Javasoljuk, hogy a diákoknak legyen dolgozat és felelet elhalasztási joga. A diáknak kötelessége dolgozat esetében a bejelentés után, de a feladatlap kiosztása előtt jelezni ezt a szándékát a tanárnak, felelésnél pedig felszólítás után.

Indoklás: mindenki életében adódnak olyan események, amelynek hatására másnap nem tud teljesíteni, még ha korábban lelkiismeretesen is készült. Emiatt lenne szükséges egy ilyen lehetőség biztosítása.

Kifejtés: Ez a lehetőség a heti óraszám arányosan legyen biztosítva, számszerűleg: heti 1 és 2 órás tantárgynál félévente 1 alkalom, heti 3 és 4 órás tantárgynál

félévente 2 alkalom, heti 5 és 6 órás tantárgynál félévente 3 alkalom, valamint heti 7 óraszámától félévente 4 alkalom. A diáknak természetesen kötelessége pótolni az elhalasztott dolgozatot/felelést, de ez leghamarabb másnap várható el tőle, az eredeti számonkéréssel azonos feltételek szerint.

- 99)** Javasoljuk, hogy szánjanak heti 1 tanórát általános- és középiskolában a világ megismerésére, amelyben a diákok szabadon tehetnek fel őket érdeklő kérdéseket a világról, ahol a tanár szerepe, hogy segítsen a diákoknak megtalálni a kérdésük megválaszolásának módját.

Indoklás: Ez segíthet fenn tartani a diákok az évek során lankadó lelkesedését, és érdeklődését.

100)

Kezdeményezzenek érdemi, sajtónyilvános egyeztetéseket miniszteri szinten a Független Diákparlamenttel.

Fotó: Rajna Réka

A javaslatcsomag a Független Diákszövetség
2017/2018-as szakmai érdekképviseleti munkájának
eredménye,
melyet az Emberi Erőforrások
Minisztériumának juttatunk el első körben.

A javaslatcsomag véglegesítését végezte az Független Diákszövetség
Ideiglenes Fogalmazó Bizottsága segítségével
Kormos Krisztián szóvivő és Tarnay Kristóf Ábel kommunikációs koordinátor,
a borítót tervezte Koszta Amina vizuális koordinátor.

A szakanyag a Creative Commons Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 2.5
Magyarország Licenc feltételeinek megfelelően felhasználható.

diakparlament.hu

fb.me/diakparlament • sajto@diakparlament.hu